SVENSK MUSIKTIDNING.

N:o 6. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Kammakaregatan 50, n. b. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 16 Mars 1896. | Pris: Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre. Annonspris beräknas efter rutor af visst antal petitrader. | 16. Årg.

Martin Knutzen.

Aldrig förr ha väl konsertgifvare från våra grannländer så talrikt och tätt efter hvarandra låtit höra sig i vår hufvudstad, som det händt under denna vinter, och ännu lära ett par nordiska artister vara att hitförvänta snart nog. Af en sådan tillfällighet ha vi ej kunnat underlåta att begagna oss, deraf tagande anledning att för våra läsare i ord och bild presentera dessa här gästande nabo-artister, af hvilka den sist uppträdande är pianisten Martin Knutzen. Såsom förut blifvit nämndt skedde dennes konstnärsdebut härstädes redan i början af detta år, men uppträdandet var då af mera privat natur, alldenstund han blef hitbjuden att medverka vid en af hofvet och den högre societeten bevistad soaré i norska ministerhotellet. Redan en sådan heder vittnade om en talang af högre betydenhet, också fick man veta, att hans spel vid detta tillfälle vann stort bifall, hvarför man gerna velat höra honom offentligt, då han nu gästade vår stad. Det lät sig emellertid ej göra, på grund af andra engagement, men konstnären lofvade komma åter och spela på en af operans symfonikonserter, och så fick Stockholms stora konsertpublik göra bekantskap med hans talang vid sista symfonikonserten den 7 dennes. Att det var en angenäm bekantskap, derom har både publik och kritik varit ense, och vi ha från mer än en framstående pianist härstädes hört superlativt beröm såväl öfver hr Knutzens tekniska konstfärdighet, som än mer öfver klarheten och den fina smaken i hans föredrag, egenskaper, hvilka föranledde sjelfve Paderewski till det omdömet, att hr Knutzen helt visst kommer att stiga högt i rang bland vår tids pianister. Hos oss har Martin Knutzens namn hittills varit föga bekant; denna tidnings läsare ha dock under de senare åren fått se detsamma flere gånger i vår redogörelse för de andra skandinaviska ländernas musiktilldragelser.

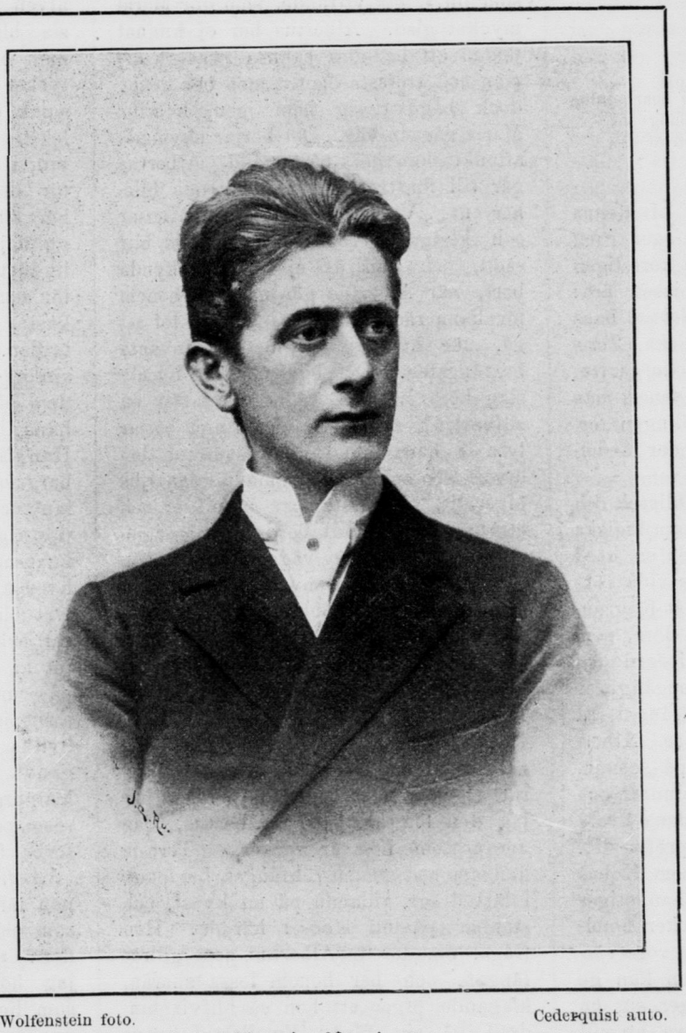

Wolfenstein foto. Cederquist auto.

Martin Knutzen.

Martin Knutzen är född i Drammen och har hunnit en ålder af 27 år. Sin första egentliga undervisning i pianospelet erhöll han af Agathe Backer-Gröndahl, hvars gedigna och nobla talang synes vara öfverflyttad på denne hennes elev. Den första notis vi funnit om hans offentliga uppträdande som pianist daterar sig från 1885, då han gaf en konsert i födelsestaden Drammen, väckande stort bifall och rika förhoppningar om en vacker konstnärsframtid. Samma år begaf han sig till Berlin att studera vid dess musikhögskola och åtnjöt då undervisning af den utmärkte pianisten och läraren prof. Barth. I juli 1887 lät han der höra sig i Beethovens Ess-dur-konsert och vann mycket erkännande. På hösten samma år uppträdde han med betydlig framgång på Kristiania Musikforenings konserter, och då samtidigt den bekante,

enarmade pianovirtuosen grefve Zichy uppehöll sig i den norska hufvudstaden och hade tillfälle att höra honom, fick den unge Knutzen af denne smickrande rekommendationer till Leschetitzky i Wien, dit han begaf sig samma år med ett understöd, hvartill äfven konungen lemnade bidrag. Hos den berömde Wiener-professorn arbetade han nu i tre år på sin pianistiska utbildning och blef 1890 af honom förordad till en professorsplats vid musikademien i Riga, men föredrog att fortsätta studierna för Leschetitzky. Efter återkomsten från Wien har hr Knutzen vistats i hemlandet, der han åtnjuter stort anseende som pianovirtuos. Han har för öfrigt i utlandet gjort sin talang känd på konserter i Köpenhamn, Wien och Berlin. Nyligen har han blifvit erbjuden professorsbefattning vid Helsingfors' konservatorium. Denna vår ämnar hr Knutzen gifva ett större antal konserter i sitt hemland och tänker i höst företaga en konsertturné i Sverige och Finland. Måhända komma vi då i tillfälle att här åter få njuta af hans utmärkta pianospel, hvaraf vi nu kuna säga oss endast ha fått en smakbit vid det enda uppträdandet å den nämnda operakonserten.

Hexfällan.

Romantisk opera i två akter, fri bearbetning efter Hans Hopfens »Hexenfang» af Frans Hedberg. Musiken af Andreas Hallén.

Då första uppförandet af denna opera i dessa dagar eger rum, må här textinnehållet korteligen omnämnas. Personerna i pjesen äro: *Albertus,* en vis mästare, *Kobus,* hans famulus, *Maria,* en borgarflicka, *Teresia,* en nunna, *Rebecka,* rik borgarfru, *hexor, prester, munkar* och *nunnor, män och kvinnor af folket.* Handlingen för siggår i en tysk riksstad under medeltiden.

Första akten. Albertus' bibliotek och laboratorium med folianter, astrologiska instrument etc. Till venster en härd med bred spiselmur, i hvars vida rökfång en stege står upprest; åt förgrunden ett bord, till höger en dörr, som leder ut i det fria, närmare förgrunden ett fönster. Vid ridåns uppgång ser man Kobus på stegen i rökfånget, så högt, att endast fötterna synas. Albertus står grubblande midt på scenen. Han har nu, säger han, uppfunnit och »fullbordat det med alla andens kval» och vill ännu samma kväll pröfva det. Han talar om sin hexfälla, som Kobus nu förklarar färdig, i det han stiger ned från stegen. Kobus tycker emellertid, att hans herres lärdom vore värdig en bättre vinst än fällan kan ge i tribut, men Albertus säger sig ha grubblat nog på vishetens läxa, nu vill han rasa med tjusande hexa och flyga med henne till Blocksberg. Maria inträder, skygg och sorgsen, under det Albertus i sina grubblerier ej märker henne. Hon samtalar tyst med Kobus och vänder sig sedan till »doktorn», Albertus, med en bön om hjelp för hennes sjuka moder. Han ser henne ej, förr än Kobus gör honom uppmärksam på hennes närvaro och yttrar: »Vår Herre sänder dig här ett under, en jordisk tärna, så ren och öm!» Men Albertus ropar: »Bort! Befria mig strax från den tama mön med sin ärbarhet!» Han fångar hellre hexor än låter, som Kobus vill, fängsla sig af den vackra och kyska Maria. »Hexan» — säger han — »spelar ej blyg; hon är sann i sitt djefvulstyg.» På Marias bön, att han måtte rädda hennes moder från döden, erinrar han sig, att han för några veckor sedan stod vid dennas sjuksäng. Han går bort och hemtar en flaska, som han lemnar Maria, hvilken mottager den och tackar tusenfaldt. »Det är bra» — svarar Albertus — »men kom ej snart tillbaka!» Maria frågar då om hon icke, efter som hennes åsyn är honom en plåga, åtminstone kan få bedja för honom. Kobus tycker också att det kan behöfvas och säger till henne, att Albertus skulle kunna bli rik, »fick han en sådan skatt som du!», ett yttrande, som gör Maria mycket glad. Albertus har ej kunnat undgå att beundra hennes »vackra armar och trofasta ögon», men ber henne dock begifva sig hem igen, hvarför Maria går sin väg. Det börjar skymma, aftonklockan hörs på afstånd. Albertus går till fönstret, stannar der och blickar ut. Vindstötar höras; det susar och klingar i rökfånget. Kobus blir rädd, och han är ej sen att skynda bort, när Albertus gör narr af honom för hans rädsla och ger honom lof att gå, när han ej har lust att invänta hexfångsten. Det blir mörkt. Klockslag höras utifrån. Albertus fattar en silfvertråd, som i en vid slinga börjar lysa i hans hand; han svänger den öfver sig och i detsamma tändas ljus öfverallt. Han stampar i golfvet och ett präktigt dukadt bord uppstiger genom detta, medan väggen öppnar sig och ett hörsåartadt hvalf med en hvilsoffa, omgifven af blommor, visar sig. Vindstötar och ljud som af eolsharpor förnimmas, först svagt, sedan starkare; det hörs ett rasslande i rökfånget och Albertus skyndar till härden, lyssnande. Uppifrån höres en röst: »O ve! jag narrats af månens sken, en snara slingrat sig om mitt ben!» — »Der har jag den första», yttrar Albertus, »jag undrar om hon är vacker.» Teresia kommer ned genom rökfånget, barfotad, i lätt drägt, ridande på en kvast, och stannar på en sten i härden. Hon frågar om det är Albertus, som gillrat fången, och ber honom lossa snaran, klagande öfver att hon så blifvit hindrad på sin färd. Emellertid finner hon att Albertus ser bra ut och att hans bostad är treflig. Albertus ber henne komma ner och gifva honom en kyss. »En kyss, hvad är det?» frågar hon. I klostret, derifrån hon kommer, var hennes gamle biktfar den ende man hon sett. Hon kom dit som barn och tog slöjan för ett år sedan. Gamla nunnor hade talat om Blocksbergs fröjd, och hon var nu på väg dit; emellertid tycker hon nu att Albertus och hans hem äro så tilldragande, att hon hellre stannar der hon är. Albertus för henne till bordet och bjuder henne vin. Hon sätter sig bredvid honom och de dricka tillsammans. Teresia prisar sig nu lycklig att hon låtit fånga sig.

Åter höras vindstötar och klang af eolsharpor. Rebecka har råkat i fällan och ropar utanför: »Hvem är den trollkarl, som vågat ställa för min flykt en sådan fälla?» Hon kommer ned på härden, klädd i röd turban och röda skor; hon rider på en käpphäst och fångsttrådarne hänga ännu om hennes ben. Hon frågar om Albertus är den fräcke, som fångat henne, och han bejakar det; hon befaller Teresia att taga bort snaran om hennes fot, hvilket denna, förnärmad, vägrar att göra. Albertus gör det i stället och prisar hennes vackra fot, hvarmed hon då stöter till honom. Rebecka sätter sig äfven ned vid bordet, hvaröfver Teresia blir svartsjuk. Albertus slår armen om lifvet på Rebecka, som missstycker detta, yttrande: »Blir sådant smek ersättning väl för en Valpurgislek?» Hon tömmer hastigt ett glas vin, i det hon stiger upp och berättar för de andra hvad Blocksbergsfesten har att bjuda sina gäster. Teresia vill nu följa med Rebecka till Blocksberg, hvilket Albertus vill förhindra, hvarför han bryter sönder deras käppar och kastar bitarne på elden till bådas förtviflan. Hexorna blifva emellertid svartsjuka på hvarandra, Albertus sluter dem båda intill sig, förklarande att vid hans hjerta finns plats för dem båda. Han får sjelf lust att deltaga i Blocksbergsfesten, tager en flaska från hyllan och öppnar den, då en tät ånga uppstiger derur. Han uppmanar nu hexorna att taga honom om halsen, hvarpå de flyga upp genom rökfånget. Det blir mörkt i rummet, vinden brusar och eolsharporna klinga. Vid slutet af detta intermezzo försvinner taket på rummet, man ser stadens tak och tornspiror i månljuset samt hexor, hvilka rida öfver dem i luften, sjungande »Hej ohi! Hej oho! . . . Till Valpurgisfest!» Man ser Albertus, Teresia och Rebecka på ett moln sväfva förbi, följda af hexor.

Andra akten. Marias kammare; scenen är mörk. Man hör Marias röst, som om hon blifvit uppskrämd ur sömnen: »Hvem ropar mig? Jag tyckte jag hörde min moders röst!» Maria, som ligger klädd på bädden, reser sig upp och tänder ljus, så att nu den

enkla kammaren blir upplyst, på hvars vägg en madonnabild synes. Hon går in i sidorummet och kommer lugnad ut; hennes mor slumrar. Hon tänker nu på honom, hvars förtjenst detta är, och under det stormvindar utanför höras, faller hon ned för madonnan, bedjande att han måtte frälsas ur »snöda lärdoms snaror och skyddas från syndens faror». Hon lägger sig åter på bädden, beder sakta ett pater noster och släcker ljuset, så att det åter blir mörkt i rummet.

Scenförändring. Mellanspel. Scenen är först dold af ett svart förhänge, som sedan delar sig, då man till venster i förgrunden ser ena hälften af Albertus' arbetsrum med dörren åt gatan, som mellan höggaflade hus slingrar sig åt bakgrunden, slutande i en kyrkfasad med porttrappa. Scenen är i början skum, då Albertus kommer instörtande, med möda öppnar dörren till sitt hus och nedfaller vid dörrtröskeln. Vid gamla domen, berättar han, sveko honom krafterna. »Vid korsets åsyn hexorna veko och handlöst föll jag i stoftet ned. Blott dit jag med all min lärdom hann, och med min fälla, säg hvad jag vann? Leda och afsmak, gnagande ånger!» Utanför huset samlar sig en orolig, larmande folkhop, som sett hexorna komma ridande från Blocksbergs fest och nu vill störta i gruset »trollkarlens» hus. Albertus springer upp, lyssnande, och skyndar fram till en hylla, der han rycker till sig en flaska med »stilla dödande saft». Då han förer denna till munnen, klappar det på dörren, till hvilken Kobus trängt sig fram genom folkhopen och nu tänker rädda Albertus genom rökfånget. Denne vill tömma flaskan, men Kobus rycker den ifrån honom. Folkets larm tilltager; då höras klockljud. Kobus förklarar att det är munkarnes sång till påskens firande. Munkar och prester tåga in på gatan bort mot kyrkan, folket knäfaller, der de gå fram under sång, och efter att ha klappat på kyrkportarne inträda de i kyrkan. Folkmassan stormar fram till Albertus' hus och bultar på dörren. Då skyndar Maria fram, ställande sig framför denna, att hejda hopen, som vill bränna trollkarlen. Albertus, som hör henne, frågar Kobus hvems rösten är. »En engels», svarar han, »som nedsteg att rädda dig här.» Maria vill ensam gå in till Albertus, men folket söker hindra det, då hon faller på knä och sträcker mot folkhopen ett kors, som hon burit om halsen. Det börjar nu dagas. Folket drager sig tillbaka i det Maria träder in. Albertus ser nu också i henne »en engel blid, som bringar tröst och frid», ehuru han ej finner sig den engelns godhet värd. Maria bestänker rummet med vigvatten, hans boning är nu renad, och han skänker henne »sitt hjertas bästa tack» derför. Maria uppmanar folket att komma in och se, att doktorn ej är någon trollkarl; i detsamma går solen upp, klockorna ringa, munkarne utträda ur kyrkan mötande en procession af prester, borgare och soldater, sjungande en påskhymn. Albertus frågar Maria, om hon vill gå med honom till kyrkan, att han der må vinna lugn och frid, samt om han sedan får följa henne till hennes moders hus. Maria nickar blygt sitt svar, hvarefter de hand i hand gå fram mot kyrkan. Sången från denna faller å nyo in och folket deltager i slufhymnen.

Ett samtal med Rossini.

Ferdinand Hiller, den för 10 år sedan aflidne bekante tyske komponisten och musikaliske skriftställaren, berättar om ett samtal, som han 1855 haft med Rossini, således 13 år före dennes död. Ur detta i flera afseenden intressanta samtal med »Barberarens» berömde maestro anföra vi följande:

— Dessa tidningsskrifvare! — utropade *Rossini* då vi samspråkade. — Der har ju en låtit trycka om mig, då jag nyligen lemnade Paris, att jernvägarne voro mig likaså motbjudande som den tyska musiken! Och likväl har jag alltid högt värderat de tyska mästarne; redan i min tidigare ungdom studerade jag dem företrädesvis och lät icke något tillfälle gå förbi, utan att mer och mer införlifva mig med dem. Huru mycken glädje har icke ni, herr Hiller, redan beredt mig genom ert föredrag af *Bach's* kompositioner!

— Aldrig spelade jag hans härliga klaverstycken med mera intresse, än när jag spelade dem för er — inföll jag.

— Hvilken kolossal natur, denne Bach! — fortsatte Rossini. — Att i en *sådan* stil kunna skrifva en sådan *massa* af tonstycken, det är obegripligt! Hvad som för andra synes svårt, ja, omöjligt, det är för honom ett lekverk. Apropos, hur går det med prakteditionen af hans Opera Omnia? Jag fick första underrättelsen om utgifvandet deraf genom en familj från Leipzig, som i Florens gjorde mig ett besök. Sannolikt har jag genom dess försorg bekommit de tvenne band af verket, som jag för närvarande eger, men jag ville äfven gerna hafva de följande.

— Ingenting är lättare, ni behöfver endast subskribera.

— Med allra största nöje.

— Ert namn bland medlemmarne af Bach-sällskapet! — jag kan vara stolt öfver att hafva dertill i någon mån medverkat.

— Bach's porträtt i första bandet är superbt — vidtog Rossini. — I dessa drag röjer sig en utomordentlig andlig kraft. Bach skall ju jemväl hafva varit en eminent virtuos?

— Nutidens berömdaste virtuoser — sade jag — räkna det sig till heder, om de kunna utföra väl några af hans stycken. Bach var egentligen improvisatör.

— Icke ofta födes en sådan man! — utropade Rossini. — Uppfören I då många af hans arbeten i Tyskland?

— Icke så många som vi borde, men likväl gifva vi icke så få bland dem.

— Detta låter sig ty värr icke göra i Italien, och nu mindre än någonsin, — klagade Rossini. — Vi kunna icke, som ni tyskar, bringa tillsammans några större körer af amatörer. Förr hade vi i våra kyrkor och kapell goda resurser i denna väg, men de finnas icke numera. På samma sätt är det beskaffadt med Sixtinan, sedan *Baini* icke mera finnes till. Medan vi äro inne på det kapitlet: hur har det gått med striden om äktheten af det *Mozartska* Requiemet? Har man på senare tider i denna sak lyckats vinna tillförlitligare fakta?

— Allt står på samma fot som förut.

— Detta »Confutatis» åtminstone, har bestämdt ingen annan än Mozart skrifvit — utropade maestron, i det han sjöng början. — Det är ett storartadt nummer. Hvilket *sotto voce* vid slutet! Och hvilka modulationer! Af gammalt har jag en synnerlig förkärlek för *sotto voce*, i kören, men så ofta jag hörde d e t t a *sotto voce*, gick det som en rysning öfver ryggen på mig. *Pauvre Mozart!*

I en biografi, som egentligen rör er, — anmärkte jag, — förekommer på ett ställe, att Mozart under hela sin lefnad knappt trenne gånger skall hafva skrattat. Hvad säges om ett så enfaldigt påstående. Dylika uppgifter förekomma många i detta arbete, och jag önskade af er få förklaring öfver flera deribland. T. ex.: är det sannt, att ni, efter att en kort tid ha studerat för er gamle lärare, pater *Mattei*, frågat honom, om ni hade inhemtat nog för att kunna skrifva en opera, och att ni, då han jakande besvarade denna fråga, slutat med edra studier och begifvit er derifrån?

— Ingenting kan vara osannare — svarade Rossini. — Jag studerade trenne år vid lyceum i Bologna, under hvilken tid jag ansträngde mig så mycket som möjligt, dels för att skaffa mig sjelf mitt uppehälle, och dels för att försörja mina föräldrar. Detta lyckades mig väl, men jag slet också ondt under tiden. På teatern ackompanjerade jag recitativerna vid klaveret och fick derför 6 paoli för hvarje gång. Som jag hade en bra röst, sjöng jag också i kyrkorna. Äfvenledes komponerade jag, jemte de öfningsexempel dem Mattei gaf mig att utföra, än ett, än ett annat stycke för någon sångare, hvilket stycke då begagnades för tillfället i någon opera eller som ett konsertföredrag; sålunda skref jag ofta för Zamboni och flera andra, som derföre gåfvo

mig en slinkstyfver. Sedan jag hos Mattei genomgått kontrapunkten och fugan, frågade jag honom hvad jag vidare hade att göra. »Ni skall nu begynna med *plein-chant* och kanon», var hans svar. Då jag ytterligare frågade huru mycken tid det fordrades dertill, svarade han: »Omkring två år». Som jag icke hade råd att använda så lång tid för mina studier, måste jag afstå från fullföljandet deraf, hvilket han också klarligen insåg, men blef mig icke dess mindre alltid bevågen. Sjelf har jag sedermera ofta nog beklagat, att jag icke längre tid fick begagna mig af hans undervisning.

— Ni har kunnat hjelpa er godt utan kanon — yttrade jag leende. Emellertid var väl Mattei en duglig och bra lärare?

— Han var förträfflig med pennan i handen, hans ändringar voro utmärkt lärorika, men han var förtvifladt fåordig, och man måste nästan med våld frånrycka honom hvarje muntligt omdöme. Har ni sett någon af hans kompositioner?

— Nej, aldrig.

— Kommer ni någon gång till Bologna, så försumma icke att titta in i lyceum. Ni skall der finna kyrkomusik af honom. Solosatserna deri äro icke särdeles framstående, men pleni-partierna, som vi italienare kalla dem, äro mästerliga.

(Forts.)

Musikbref från Dresden.

Dresden i febr. 1896.

Wagners härliga af gudomliga melodier genomströmmade musikdrama »Valkyrian» är en älsklingsopera såväl hos Dresdenpubliken som hos den stora främlingskoloni hvilken befolkar den sköna kuststaden vid Elbe. Derför är det icke underligt att denna opera ofta förekommer på repertoaren och att den ständigt, trots det att priserna städse höjas vid Wagnerföreställningarne, lockar öfverfulla hus. Nu hade emellertid »Valkyrian», till följd af sjukdomsfall, legat nere någon tid, hvarför det nästan verkade som en *première* då den nyligen åter uppfördes på hofoperan härstädes. Det är allmänt bekant att Wagners operor gifvas i Dresden på ett fulländadt sätt samt alldeles oafkortade, hvilket till och med i Tyskland är att betrakta såsom någonting ganska ovanligt. Jag vill nu blott med några ord omnämna utförandet hos de förnämsta i »Valkyrian». Främst bland dessa träder oss Brynhilde-Malten till mötes i sin strålande vapenprakt. Måhända är detta parti den genialiska sångerskans förnämsta, och säkert är, att man ej kan finna en bättre representant för »Wotans vilja», den härliga sköldmön, än just Therese Malten, hvilken med sin ståtliga gestalt, sitt nordiska utseende och sin mäktiga, klangsköna stämma är som skapad för denna roll. Ifrån första stund hon visar sig, då hon i andra akten sjunger sina jublande klingande Hojotoho-rop, rycker hon med en oemotståndlig makt åhörarne med sig. Och ej en enda minut slappas intresset, ty Malten är en sångerska, som ej spar sig för kraftställen — hon utvecklar hela operan igenom det mest fulländade spel och formligen slösar med sina rika röstmedel. Och ändå — ändå klingar stämman lika fraiche i slutet som i början af Brynhildes långa, ytterst ansträngande parti. Präktig var äfven herr Perron i Wotans gestalt. Han är i besittning af en stor, vacker stämma och en figur, som anstår valfader. På ett förträffligt sätt sekunderade han Malten-Brynhilde i sista akten och hans innerligt sjungna:

»Leb' wohl, du kühnes
herrliches Kind!»

tonar ännu för mina öron. Herr Anthes-Siegmund och fru Wittich-Sieglinde voro utmärkta i sina respektive roller. I synnerhet briljerade herr Anthes med ett smältande vackert föredrag af vårsången i första akten och fru Wittich, hvilken eger en ståtlig apparition och en vacker stor stämma, var allt igenom en ytterst tilltalande Sieglinde, ej minst i den svåra scenen med Siegmund i andra akten, hvilken så lätt öfverdrifves. Hundings korta, men vackra parti — notabene om det råkar i händerna på någon som kan sjunga det — utfördes särdeles väl af en af Dresdenoperans bästa basar — herr Wachter. — Som Fricka var fröken von Chavanne utmärkt i både spel och sång samt gjorde sin svåra entrée ofantligt bra. Då Fricka kommer till Wotan, är hon i början ej allt för säker på sin sak och bör därför icke genast vara, om jag så får säga, för morsk i sitt uppträdande. Fröken von Chavanne hade just uppfattat detta sätt och följden var att hennes entrée blef som sagdt mycket god. Sångerskan medverkade dessutom såsom valkyria i den sista akten. Detta arrangemang borde äfven vidtagas i Stockholm, der vår Fricka-representant har sitt gudinneparti reduceradt till knappast hälften af det egentliga och således bör ha krafter öfriga för att kunna sjunga en af valkyriornas roller. Ty valkyriornas kör behöfver förstärkning. Orkestern utförde på ett glänsande sätt sin svåra uppgift och de sceniska anordningarna voro utomordentliga, särskildt i den sista akten, der hela den väldiga scenen ter sig som ett eldhaf och den slumrande Brynhilde under den jättestora fristående granen omhvärfves af röda rökmoln — kort sagdt — det var en mönsterföreställning, som man sent skall förgäta. Utan att vilja anställa några jemförelser kan jag dock icke underlåta att påpeka det verkligt goda utförande som »Valkyrian» erhållit i Stockholm. Man bör vara operadirektionen tacksam för att den ej skytt några kostnader, vare sig i dekorationer eller kostymer, för att framföra verket i så värdigt skick som möjligt. Iscensättningen är utmärkt och värd allt beröm, i synnerhet om man tager i betraktande det ofantligt inskränkta utrymme, som har stått till buds. Af solisterna äro de flesta bra på sina platser, men bäst af alla är ovilkorligen fru Almati-Rundberg, hvilken i det oerhördt svåra partiet har dokumenterat sig som en konstnärinna af hög rang. Hennes uppfattning af rollen är ypperlig och spelet har en mängd fint genomtänkta detaljer, hvilka jag sannerligen icke tror ha blifvit fullt förstådda och uppskattade der hemma.

A. Wall.

Litteratur.

Illustreret Musikhistorie. En fremstilling for nordiske læsere af Hortense Panum og William Behrend. Tredje Levering (P. G. Philipsens Forlag), Fjerde Levering (Det nordiske Forlag), å 1 Krone.

Fortsättning af denna rikt illustrerade och till sitt innehåll mycket förtjenstfulla musikhistoria har nu kommit oss till handa, sedan i årgångens första nummer de båda första häftena af oss anmäldes.

Tredje häftet fortsätter det i andra nyss började femte kapitlet, hvars innehåll är följande: Kontrapunktet. Den nederlandske skole. Dufay. Ockeghem. Josquin de Près. Nodetrykket med bevægelige typer. Kontrapunktet i England og Tyskland. Dustaple. H. Isaac. L. Senfl. Den lutherske kirkesang indtil slutningen af det 16:de aarhundrede. — Sjette kapitlet innehåller: Den venetianske skole. Hadrian Willaert. Frottole, Madrigale, Villanelle. Dobbeltkoret. Den ældre og den yngre romerske skole. Palæstrina. Orlandus Lassus.

I fjerde häftets början innehåller sjunde kapitlet: Lutten og Lutmusikken i det 15:e og 16:e aarhundrede. Orgelet, klavikordet og klavicymbelet. Orgel- og klavermusikkens ældste periode i Tyskland, Italien og England. — Åttonde kapitlet i häftets slut handlar om Stryge- og blæseinstrumenter före og i det 16:e aarhundrede.

Porträtter, afbildningar och notexempel finner man på nästan hvarje sida. Fjerde häftet prydes af en illustration i guld- och färgtryck, visande »Dekoreret Flygelklavicymbel fra det 17:e aarhundrede».

Denna innehållsrika, praktfulla musikhistoria bör vinna stor spridning i vårt land så väl som i de andra skandinaviska länderna och Finland, så mycket mer som priset, 1 krona häftet, är billigt för ett sådant verk. Subskriptionen, som mottages i hvarje bokhandel, är bindande för hela verket.

Der Musikführer, *gemeinverständliche Erläuterungen hervorragender Werke aus dem Gebiete der Instrumental- und Vokalmusik. Mit zahlreichen Notenbeispielen.* Redigirt von A. Morin. Jedes Heft, à 20 Pfennige, einzeln käuflich. Das Abonnement auf eine Serie von 50 Nummern kostet 9 Mark.

Ofvannämnda samlingsverk upptager hittills utgifna 25 häften (litet qvartformat af omkring 20—30 sid.), innehållande en kort analys af framstående instrumental- och vokalverk med talrika notexempel, såsom titeln lyder. Samlingen innefattar fyra kategorier: 1) symfonier, suiter, symfoniska dikter, uvertyrer etc.; 2) andlig och verldslig körmusik: oratorier, kantater, messor etc.; 3) piano-, violin- och violoncellkonserter med orkester; 4) kammarmusik. — Innehållet af de utkomna häftena meddelas här med namnet på analysförfattaren inom parentes.

Nr 1 *Beethoven:* 5:e Symphonie, C moll, op. 67 (A. Morin); nr 2 *Edgar, Tinel*: Franciscus, oratorium (B. Scholz); nr 3 *Joh. Brahms*: Variationen über ein Thema von J. Haydn für Orkester (Iv. Knorr); nr 4 *Beethoven*: 9:e Symphonie, D moll, op. 125 (J. Sittard); nr 5 *P. Tschaikowsky*: Suite nr 3, G dur, op. 55, für Orkester (Iv. Knorr); nr 6 *Jos. Haydn*: Symphonie, Ess dur (Engelbert Humperdinck); nr 7 *Fr. Schubert*: Symphonie, C dur (A. Niggli); nr 8 *Mozart*: Symphonie, G moll (A. Glück); nr 9—10 *H. Berlioz*: Requiem (Aug. Grüters); 11—12 *Cæsar Franck*: Die Seligkeiten (Les Beatitudes), Ausgabe mit Text (B. Scholtz); nr 13—14 *J. Haydn*: Die Schöpfung, mit Text (B. Widmann); nr 15 *Fr. Schubert*: Symphonie, H moll (A. Niggli); nr 16 *J. Brahms*: Serenade für kleines Orkester, A dur, op. 16 (J. Knorr); nr 17 *P. Tschaikowsky*: Serenade für Streichorkester, C dur, op. 48 (Knorr); nr 18 *J. Brahms*: Klavierkonsert, D moll, op. 15 (Carl Beyer); nr 19—20 *J. S. Bach*: H-moll-Messe, mit Text (J. Sittard); nr 21—22 *G. F. Händel*: Samson, mit Text (B. Widmann); nr 23 *J. Brahms*: Sextett, B dur (Knorr); nr 24 *Beethoven*: 2:a Symphonie, D dur (Erlanger); nr 25 *J. Brahms*: I. Akademische Festouverture, II. Tragische Ouverture (Sittard). — Samlingens fortsättning innehåller: Nr 26—27 *Händel*: Frohsinn, Schwermuth und Mässigung (Widmann); nr 28 *F. Kiel*: Christus (Widmann); nr 28—29 *Kiel*: Christus, mit Text (Widmann); nr 30 *Beethoven*: C-dur Messe (Sittard). Härefter följer bland annat Schumann: Faust-Scenen, Bruch: Frithjof, Grieg: Peer Gynt, Mozart: Requiem, Wagner: Vorspiel zu »Die Meistersinger» samt till »Lohengrin» och »Parsifal» (båda af Humperdinck), Schumanns och Brahms symfonier, Mendelssohns »Elias» och »Paulus» m. m., m. m Dessa i allmänhet intressanta analyser förtjena musikers och musikvänners uppmärksamhet.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. operan. Mars 1. Wagner: *Valkyrian.* — 2. Gounod: *Romeo och Julia* (Romeo: hr Eugèn Danckwardt, gäst; Mercutio: hr Söderman. 150:e ggn). — 3. Donizetti: *Leonora.* — 4, 6, 9, 13. Rossini: *Barberaren i Sevilla* (Figaro: hr J. Forsell, fortf. deb.). — Verdi: *Aida* (Radames: cav. Morello; Aida, Amneris: fruar Östberg, Almati-Rundberg; Amonasro: hr Söderman). — 7. *Tredje symfonikonserten.* 1) Mozart: Symfoni, D dur, nr 5; 2) Saint-Saëns: Pianokonsert, C moll, op. 44 (hr Martin Knutzen) med ork.; 3) Fritz Arlberg: Sten Sture, ballad för baryton (hr C. F. Lundqvist) och ork.; 4) Pianostycken af Ag. Backer-Gröndahl och Chopin (hr Knutzen); 5) Smetana: Moldau, symfonisk dikt (ur cykeln »Mitt Fosterland», nr 2). — 8. Auber: *Fra Diavolo* (Zerlina, Pamela: frök. Frödin, fru Linden; Fra Diavolo, lorden, Lorenzo, värdshusvärden, Giacomo, Beppo: hrr Ödmann, Johanson, Lundmark, Grafström, Brag, Henrikson). — 11. Gluck: *Orfevs* (Eurydike: frök. Karlsohn). Mascagni: *På Sicilien* (Santuzza: fru Brag; Toriddo, Alfio: hrr Ödmann, Söderman).

Musikaliska akademien. Mars 1. *Matiné* af Stockholms allmänna sångförening. Biträdande: fru D. Edling, hr J. Forsell; dirigent: dir. Alb. Lindström. — 3. *Konsert* af hr Hjalmar Frey. Biträdande: frök. Alfh. Larson, konsertm. L. Zetterqvist. — 5. *Konsert* af frök. Astri Andersen. Biträdande: frök. G. Bidenkap, hrr O. Lejdström, E. Dankwardt, L. Zetterqvist, A. Andersen, J. Jacobsson. — 8. *Matiné* af hr Hj. Frey. Biträdande: fru Edling, frök. Larson. — 11. *Konsert* af kammarsångaren Paul Bulss. Biträdande: pianisten Fritz Masbach.

Vetenskapsakademien. Mars 10. *Konsert* af frök. Sigrid Carlheim-Gyllensköld. Biträdande; grefvin. Math. Taube, frök. Em. Ulfsax (ackomp.). — 14. *Konsert* af frök. Gudrun Torpadie. Biträdande: operasångaren Th. Hofer, hr V. Stenhammar, frök. Alfh. Larson.

Klara kyrka. Mars 15. *Matiné* af dir. Gustaf Hägg. Biträdande: fru D. Edling, hr Tor Aulin, orkester under dir. E. Åkerbergs ledning.

Gounods »Romeo och Julia», först gifven här d. 11 juni 1868 med fru Jeanette Jacobson och Oskar Arnoldson i titelrolerna, har nu uppförts 150 gånger. Detta jubileum skulle ha varit mera lyckadt både beträffande utförandet och publikens freqvens, om Arnoldsons efterträdare, hr Ödmann äfven nu sjungit Romeo, hvilken denna gång representerades af en gäst, hr Eugèn Danckwardt, hvars för partiet otillräckliga röst och något manierade spel just ej kunde framkalla någon jubileumstämning. Herr D:s röst saknar dock ej behag och är väl skolad, såsom han sedan ådagalade å fröken Andersens konsert i några förträffligt utförda franska romanser. Sångaren har, som bekant, förut gästat på vår operascen, då han i aug. 1891 sjöng Radames och Faust. »Valkyrian» har under månaden gifvits en gång, »Barberaren i Sevilla» med hr Forsell fyra gånger. I »På Sicilien» har hufvudpersonerna åter fått sina första representanter: hr Ödmann och fru Brag, som icke på länge sjungit i operan tillsammans. Sista symfonikonserten inleddes med en ofta spelad Mozarts symfoni och slutade med Smetanas underhållande »Moldau», den här förut gifna symfoniska dikten. Största intresset var för aftonen fästadt vid hr Martin Knutzens första offentliga uppträdande här. Detta blef verkligen en allmänt erkänd succès för den norske pianisten, hvars tekniskt fulländade, klara och djupt musikaliska spel ej kunde undgå att fängsla åhörarne. Hr Knutzen har sålunda i den svenska hufvudstaden vunnit terräng såsom förut i den norska och danska. Utom Saint-Saëns konsert med orkester spelade hr Knutzen solo ett par spirituela konsertetuder af Agathe Backer-Gröndahl, Nocturne (op. 48, n:o 1), Berceuse och Etude (op. 25, n:o 12) af Chopin. Till hyllning åt Fritz Arlbergs minne sjöng hr Lundquist hans ballad »Sten Sture», hvari man särskildt kan beundra orkesterbehandlingen. Utförandet var förträffligt; konserten gick i sin helhet mönstergilt under hr Nordqvists ledning.

Konserternas antal denna tid har varit för stort att närmare referera dem. Hr Freys konserter ha varit mycket besökta och den finske sångaren har skördat rikt bifall. I operastilen tycks hr Frey vara mycket framstående såsom han t. ex. visade i »Gioconda»-duetten med fru Edling å söndagsmatinén; stämmans konstnärliga behandling och mot höjden vackraste timbre gör sig äfven synnerligen gällande i folkvisorna och en sådan visa som Pacius' vackra, här mindre kända sång »O barn af Hellas»! — Fröken Astri Andersens konsert var talrikt besökt och den unga pianisten, som förut haft hedern att få spela på en af operans symfonikonserter, ådagalade äfven nu en mycket lofvande och redan väl utbildad talang, särskildt i vissa delar af Beethovens sköna Kreutzersonat och Brahms valser. I sonaten hade man tillfälle att få höra herr L. Zetterqvists gedigna spel. Intressant var att höra Södermans romanser för baryton med obligat violoncell, utförda af hr O. Lejdström och konsertgifvarinnans fader, hofkapellisten och läraren vid Musikaliska akademien Anton Andersen, hvilken liksom äfven hr Lejdström utförde solonummer med piano. Hr Danckwardt biträdde som ofvan nämnts. — Ny sångerska för vår publik var den biträdande frök. Bidenkap, af hvars yttre man

väntade sig en altsångerska, men som i stället lät höra en stämma af nästan barnsligt späd timbre och som nog ännu är under utbildning. — Fröken Carlh.-Gyllenskölds soaré gafs för talrika åhörare, som visade sig uppskatta konsertgifvarinnans solida talang, hvilken särskildt karakteriseras af ett klart och kraftigt föredrag, en mjuk sångbar touche. Hennes egna nummer voro Beethovens D-moll-sonat, Schumanns Karnaval, Nocturne och Scherzo (op. 20) af Chopin, Rhapsodie hongr. af Liszt och Rubinsteins Kamennoi-Ostrow. Utmärkt assistens lemnade grefvinnan Taube med mästerligt föredrag af fågelarian ur »Pajazzo» och sånger af Körling, Sjögren och Jacobson.

Tyske kammarsångaren Bulss' konsert var glest besökt, kanske i följd af svårt oväder på aftonen. Den »kolossala succès» han säges ha vunnit i Köpenhamn syntes han nästan vinna här också. Den ståtlige, ordensprydde, i Tyskland firade sångaren, glänste ock med en ovanligt omfångsrik baryton, som han nog äfven förmådde konstnärligt beherska, men ett oss onjutbart forceringsmanér skadade föredraget, som annars framträdde mycket uttrycksfullt i ballader af Loewe, sånger af Schumann m. fl. och arian ur »Hans Heiling». Pianisten Masbach intresserade mest i ett brillant utförande af Wagner-Brassins »Feuerzauber» ur »Valkyrian». Hans ackompanjemang var berömvärdt.

Öfriga här anförda konserter höra till anmälan i nästa nummer.

Vår musikbilaga.

Med något af näst följande nummer hoppas vi kunna sända den årsprenumeranterna tillkommande musikbilagan, Musikalbum X, innehållande bland annat pianostycken af ***Gustaf Hägg, Karl Valentin, A. M. Myrberg,*** *sång af* ***Gösta Geijer.***

Från in- och utlandet.

Kungl. operan bjuder den 16 dennes på ett nytt program: »Vårdrottningen», herdeidyll i en akt efter franskan af Max Kalbeck. Musiken af Gluck, i ny bearbetning af I. N. Fuchs. Personerna i denna äro: Philint, herde: fru Linden; Lisette, Helen, herdinnor: frökn. Frödin och Kragballe; marquis de Monsoupir: hr Strandberg; Rickard, rik förpaktare: hr Johanson. Derefter gifves Halléns »Hexfällan», hvari rolbesättningen är följande: Albertus: hr Ödmann; Kobus: hr Söderman; Maria, Teresia, Rebecka: frökn. Sparrman, Frödin, fru Linden. Under inöfning äro Glucks »Ifigenia», »Hugenotterna», »Figaros bröllop», »Kärleksdrycken» och »Otello».

Täflingsoperorna. Den prisnämd, som tillsatts för att granska inkomna täflingsoperor, afsedda att uppföras vid den nya Operans invigning, hade den 29 februari sammanträde i Operans kansli. Till nämden öfverlemnades af kammarherre Burén tre till täfling inlemnade operor.

Som förut nämnts består prisnämden af förste hofkapellmästare Nordqvist och prof. Nyblom (tillsatta af konungen), f. d. statsrådet Wennerberg (tillsatt af Svenska akademien), hofkapellmästare Dente (tillsatt af Musikaliska akademien) och hofkapellmästare Henneberg (tillsatt af Operan). Prisen äro tre: ett å 5,000, ett andra å 3,000 och ett tredje å 1,000 kronor. Prisnämdens dom torde icke kunna väntas förr än i slutet af innevarande år.

Hr Emil Adami, som för några år sedan var engagerad vid K. operan, men sedan dess haft engagement vid landsortssällskap, påstås för nästa spelår vara åter anställd vid K. operan i Stockholm. Ryktet torde tarfva bekräftelse, då hr (Nilsson-)Adamis förutgående uppträdande å denna scen var föga framgångsrikt. Som förberedelse till inflyttningen i den nya operalokalen torde väl operastyrelsen förse sig med mera framstående förmågor än hr Adami.

Konsert gifves den 19 mars i Musikaliska akademiens stora sal af professor Franz Neruda och hr Salomon Smith med biträde af grefvinnan Mathilda Taube och prof. Ivar Hallström.

Hr Sven Scholanders första offentliga konsert i Berlin i början af månaden blef en succès. Sångaren framropades ej mindre än tolf gånger, och flera bisseringar egde rum. Flera konserter till äro anordnade sedan.

Musikaliska konstföreningen har till tryckning antagit vid senaste täflan inlemnade tre stycken för klarinett, viola och piano af John Jacobsson, att utgifvas under loppet af innevarande år.

Styrelsen inbjuder nu till ny täflan, och böra de svenska och norska tonsättare, som önska deri deltaga, senast intill den 1 augusti 1896 till föreningens expedition insända sina arbeten.

Arbetareinstitutets folkkonsert den 1 mars bjöd på ett program, som uteslutande upptog kompositioner af d:r A. M. Myrberg. Meningen är nämligen att under den närmaste tiden gifva en serie konserter, vid hvilka *en* kompositör får beherska hela programmet. Den första af dessa konserter var den, som nu gick af stapeln, och å densamma belönades samtliga nummer med lifligt bifall. I synnerhet applåderades fröknarna Ellen Ahlstedt (sopransolo) och Martha Ohlsson (violinsolo) samt hr R. Sätterholm (tenorsolo). Den senare ackompanjerades af hr Myrberg sjelf, som också flera gånger fick framträda och mottaga publikens hyllning. Fröken Märta Ohlsson utförde talangfullt stycken för piano. Stråkqvartetterna utmärkte sig för ganska god samspelning. Programmet upptog Stråkqvartett (A moll, nr 2) och Suite för stråkqvartett, spelade af fröken Ohlsson, hrr G. Ruthström, H. Kjellberg och C. Pettersson, sångduetter, solosånger, trio och qvartett för mansröster, anförda af komponisten, violin-, violoncell- och pianostycken.

Anna Norrie i Tyskland. Fru Anna Norrie har i Hannover uppträdt i »Boccaccio» och »Tiggarstudenten», der hon likaledes vunnit stor framgång och mycket erkännande i pressen. Fru Norrie har nu återvändt till Berlin, der hon mottagit ett nytt engagement, som tagit sin början vid Theater unter den Linden. Hon uppträder dervid å nyo som Sköna Helena.

Agnes Janson, den ansedda svenska altsångerskan, har för någon tid sedan haft bröllop med mr M. Fischer och är nu bosatt i Dollar, Skotland.

Fru Emma Berg, som enligt kontrakt med Eldoradoteatern i Kristiania skulle uppträda 15 gånger, har der gjort så stor lycka, att direktören önskat engagera konstnärinnan för flera veckor utöfver den bestämda tiden, hvilket dock ej låter sig göra, då hon förbundit sig att senast den 17 dennes deltaga i repetitionerna på Millöckers operett »Profkyssen».

Fru Davida Afzelius, hvars framgångsrika uppträdande å konserter i Dresden vi nyss nämnt, fortsätter der sina sångstudier för framstående lärare.

Hr Vilh. Stenhammar spelade den 26 februari på en orkesterkonsert i Dresden sin pianokonsert och vann stort bifall med densamma, ej minst för utförandet.

Sigrid Arnoldson har nu äfven i Petersburg vid öppnandet af italienska operan å Lilla teatern gjort stor succès som Rosina i »Barberaren». Äfven fru Arnoldson bjöd på »Dinorah»-valsen i lektionsscenen.

Hrr Aulin och Stenhammar började den 2 mars en konsertturné med uteslutande nordiskt program i Köpenhamn med biträde af fröken Esther Sidner. Turnén omfattade en del sydsvenska städer.

Fröken Fausta Labia har nu uppträdt å San Carlo teatern i Lissabon. Sån-

gerskans framgång var fullständig i »Aidas» titelparti, och den i nämnda stad utkommande tidningen »Diario Illustrado» af den 24 januari lofordar den utmärkta stämman och öfriga goda egenskaper samt omnämner bland annat, att publiken visade sig mycket tillfredsställd med denna prestation.

Göteborg. Sedan Selanderska sällskapet afslutade sin sejour med en godtköps- och barnföreställning af »Hans och Greta» d. 29 febr., har Lindberg'ska sällskapet innehaft Stora teatern och af musikpjeser uppfört »Bröllopet på Ulfåsa». Den 13 o. 14 d:s gaf Teknologföreningen dramat.- musikaliska soaréer, då bl. a. uppfördes »Lifselexiret», burlesk operett i 1 akt af Charles Kjerulf.

Upsala. D. 12 mars gaf Akademiska kapellet å Stora Gillesalen en symfonikonsert, börjande med Beethovens Pastoral-symfoni och slutande med J. Svendsens orkesterlegend »Zorahayda». Som mellannummer gafs Griegs pianokonsert i A moll, hvari hr Lennart Lundberg från Stockholm utförde pianopartiet.

Från våra grannländer.

Kristiania. Mars 1—12. Kristiania teater har fortsatt med »Flagermusen», som en gång åhördes af konungen under hans vistelse i sin norska hufvudstad. Eldorado-teatern har bjudit på »Trubaduren», »Wermländingarne», »Jorden rundt» samt »Orfeus i underverlden» och »Mikadon», dessa med fru Emma Berg som gäst. Den 3 mars gafs »Barberaren i Sevilla» till recett för frökeu Bassilier-Flodin, som då uppträdde sista gången. — Den 3 mars gaf den utmärkte violinvirtuosen Florian Zajic sin 2:a konsert, biträdd af pianisten Albert Riefling, då hr Z. bland annat spelade G-moll-sonat af Tartini, Mendelssohns konsert och Wieniawskis D-durpolonaise. — Den 7 gaf Thorvald Lammers i logens stora sal en musiktillställning med föredrag af »gamle norske kvad och viser». Programmet upptog: 1) Draumkvæde, 2) Kjæmpe viser, 3) Skjemtviser. Till 12 mars har frök. Margarethe Petersen annonserat konsert med biträde af pianisten fröken Clara Klouman och violinisten Severin Svendsen. — Orkesterforeningens stora årskonsert den 14 mars hade följande program: 1) Berlioz: Karnaval, 2) Söderman: Tannhäuser, ballad (hr Lammers), 3) Liszt: »Tasso», symfonisk dikt, 4) Iv. Holter: Kantat (till forfatternes höstmesse) för soli, kör och orkester. — Eldorados Circus-Varieté annonserar: Furstinnan Dolgorouki, hofvirtuos hos kejsarinnan af Ryssland. — Enorm succès! — Ingen konsert här i staden har bjudit på en violinkonstnärinna såsom *Furstinnan*, hvilken hvarje afton spelar på en äkta »Stradivarius», som hon betalt med 50,000 francs (!!)

Helsingfors. Mars 1—12. På Svenska teatern har »Tiggarstudenten» fortfarande gifvits med fröken Gerda Grönberg som Simon, Lauras rol har återgifvits af fru Hilda Castegren och en ny debutant fröken Math. Keyser, Bronislawas af frök. Emmy Bonnevie. — Filharmoniska Sällskapet har gifvit några populära konserter med biträde af violinisterna A. Arvesen och Gregorowitsch. Den sista konserten egde rum till förmån för den sistnämnde celebre konstnären, som då bland annat spelade Wieniawskis D-moll-konsert och Sarasates svåra Carmen-fantasi, som med sitt särdeles höga flageolettspel blef en lysande virtuosprestation. — Den 8 mars gafs konsert af hr Karl Ekman och hans fru född Ida Morny, som nyligen vistats i Wien och der studerat sång för fru Pauline Lucca. Hr Ekman spelade vid detta tillfälle bland annat Sindings piano qvintett med biträde af hrr Kihlman, Santi, König och Fohström.

Köpenhamn. Mars 1—12. Kgl. teatern har af musikpjeser haft på repertoaren denna tid: »Et eventyr i Dyrehaven», »Carmen» (fru Oselio) och ett par gånger Ennas nya opera »Aucassin og Nicolete». Å en eftermiddags-representation kl. 4 har uppförts »Aprilnarrerne» och »Blomsterfesten i Genzano». — Några Palækonserter ha gifvits med biträde af pianisten frök. Anna Schytte, violoncellisten Aug. Leroy, italienska hofviolinisten signorina Bianca Panteo, ryska pianisten Sophie von Jachimowsky, norska sångerskan fröken Lalla Wiborg och konsertsångerskorna fru Rosa Kahlig och frök. Josefine Edle von Stazer, båda från Wien. — Till den 14 mars har annonserats konsert af sångerskan fru Hulda Hedemann, biträdd af svenska violinisten fröken Sigrid Lindberg.

Paris. Om *Ambroise Thomas'* sista ögonblick berättas det, att han först på dödsdagens morgon förstod att slutet var nära. Fastän han redan på måndagen hade mottagit dödssakramenten var han glad och munter och lugnade de sina. Först i det ögonblick, då krafterna började svika honom, talade han sorgset om döden. Hans sista glädje var det entusiastiska mottagande, som ett utdrag ur hans »Francesca di Rimini», hvilket uppfördes vid en operakonsert, rönt. Han grät af glädje, då man berättade honom om den framgång det haft.

Mästaren har testamenterat sitt manuskript och sitt af Ingres målade porträtt till musikkonservatoriet.

»Ninetta», opera-comique i 3 akter, ett nytt verk af Lecocq med text af Clairville, har uppförts på Bouffes-Parisiens, men endast uppnått en succès d'estime. Handlingen är förlagd till 1600-talet och framställer poeten Cyrano de Bergerac såsom förälskad i Ninon de Lenclos. Han och en annan adelsman, Gontran de Chavennes, äro svartsjuka på hvar andra, och deras svartsjuka är nära att få Cyrano att gifta sig med Gontrans trolofvade, då Ninon genom en list får Gontran att återtaga sin fästmö. Handlingen synes vara allt för allvarsam för en operett och föga komisk, och musiken, hvilken kallas »intressant», torde dock icke vara tillräckligt värdefull för att kunna hålla stycket uppe.

Marie van Zandt, som man ej hört talas om på ganska lång tid förr än nyligen i Brüssel, vistas för närvarande i Paris, der hon på Opéra Comique skall kreera en af hufvudrollerna i Massenets opera »Cendrillon».

Signor Manuel Garcia, den berömde sånglärareu och broder till mme Viardot, och hvilken bland sina elever kan räkna Jenny Lind, ingår den 17 dennes i sitt 92 år. Signor Garcia, som fortfarande med oförminskadt nit undervisar enskilda elever, ämnar dock nu lemna den befattning såsom sånglärare han har innehaft vid Royal Academy of Music i London.

Leoncavallos nya opera »Catterton» skall i dagarna uppföras för första gången i Rom.

Mascagnis nya opera »Zanetto» hade vid sitt första uppförande nyligen i Pesaro stor framgång. Zanettos roll utfördes af fru Callamarini. Mascagni, som dirigerade orkestern, framropades otaliga gånger.

Mierzwinsky, den här bekante hjeltetenoren, som ej på fyra år sjungit på grund af en halssjukdom, har nu åter uppträdt i Warschau och säges ha återfått sin röst.

Flera otryckta arbeten af Friedrich Smetana komma inom kort att offentliggöras af den bekanta musikförläggarefirman N. Simrock i Berlin, nämligen en underbart vacker stråkqvartett, en uvertyr, de symfoniska dikterna »Hakon Jarl», »Wallensteins läger», »Richard III» m. fl.

Dödsfall.

Arlberg, Fritz, operasångare, komponist och sånglärare. Se nr 5.

Barnby, Joseph, komponist, direktör för Guildhall-musikskolan i London, född 12 aug. 1838 i York, död i London 28 jan. B. är bekant som dirigent för körföreningar och har hufvudsakligen komponerat kyrkomusik, deribland oratoriet »Rebekka».

Buschop, Jules, Auguste, Guillaume, belgisk tonsättare, född 10 sept. 1810 i Paris, afled 10 febr. i Brügge, der B. genom sjelfstudium af Albrechtsbergers och Reichas verk utbildade sig till komponist. Hans patriotiska kantat »Das belgische Banner» prisbelönte 1834. Han har dessutom skrifvit en mängd kyrkokompositioner och körverk, symfonier, uvertyrer etc. och efterlemnar en opera, kallad »Gyllene skinnet».

Dorus-Gras, Julie, Aimée, Josephe, fordom berömd koloratursångerska, född i Valencienne, har aflidit, 90 år gammal. Hon tillhörde Parisoperan 1830—45 och drog sig 1850 tillbaka från scenen. Hon hette egentligen Steenkiste och blef gift med en violinist Gras.

Leslie, Henry David, utmärkt dirigent och betydande komponist, född 18 juni 1822 i London, har aflidit der-

städes i förra månaden. Han verkade först som violoncellist i »Sacred Harmonic Society», blef dirigent för »Amateur Musical Society», grundade en körförening för a capella-sång 1855, hvilken vann stort anseende, och ställdes 1864 i spetsen för »National College of Music» (konservatorium). Leslies kompositioner äro: en opera »Ida» (1864), operetten »Romance, or Bold Dick Turpin» (1857), två oratorier (»Immanuel» 1853, »Judith» 1858), flere kantater (»Holyrood» 1860, »The daughter of the isles» 1861), en symfoni, samt annan orkester- och kammarmusik.

Lindström, Gustaf Theodor, f. d. kammarmusikus, framstående medlem af k. hofkapellet, afled här d. 4 mars, 54 1/2 år gammal. Mycket intresserad för kammarmusik har han varit arrangör af värdefulla kammarmusikkonserter härstädes.

Reinthalar, Karl Martin, ansedd tonsättare, dirigent för sångakademien och domkören i Bremen, i hvars musiklif han under 30 år tagit verksam del. R. föddes 13 okt. 1822 i Erfurt, död i Bremen 13 febr. R. studerade först teologi, egnade sig sedan åt musiken, hvari han utbildades af A. B. Marx, gjorde ytterligare musikstudier i Paris och Italien, blef 1853 lärare vid konservatoriet i Köln samt flyttade 1858 till Bremen, der han gjorde sig känd som utmärkt dirigent och sånglärare, samt utnämndes till preussisk musikdirektör. Af hans kompositioner, utmärkande sig för form- och klangskönhet, må nämnas oratoriet »Jephta», en »Bismarkshymn» och operan »Kätchen von Heilbronn» (1882), båda prisbelönta, körverken »In der Wüste», »Das Mädchen von Kolah», operan »Edda», en symfoni (D dur), psalmer, manskörer, sånger etc.

Beriktigande.

Fritz Arlberg och »Hans Heiling». Genom förbiseende ingick i vår nekrolog öfver Fr. Arlberg (se förra numret) den uppgiften — för öfrigt funnen på annat håll — att han skulle ha ej blott spelat Hans Heilings rol å vår operascen utan äfven öfversatt texten till »Hans Heiling». Den öfversättning, som begagnades vid operans uppförande här, är verkställd af *Talis Qualis* (tryckt 1864).

Breflåda.

Gregorius! Den felaktiga uppgiften är i dagens nummer beriktigad. — Beklagligen medgifver ej Sv. Musiktidnings ekonomi anställning af en korrekturläsare. Ofta förekommande brådska med en tidnings utgifvande föranleder lättare korrekturfel och förbiseenden, än hvad som bör komma i fråga med andra publikationer. *Red.*

Nyheter
från
Wilhelm Hansen,
Musikförlag, Köpenhamn.

Halvorsen-Grieg:

Bojarernes Indtog, Intermezzo af Joh. Halvorsen. Transkription för piano af Edvard Grieg. Pris kr. 1,50.

Johan Svendsen:

»*Andante funebre*» för orgel, violin och violoncell ..... kr. 2,50
för harmonium och violin ... » 1,25
» harmonium och violoncell » 1,25
» harmonium solo ..... » 0,80
» orgel solo ..... » 1,00

Agathe Backer-Gröndahl:

3 Koncert-Etuder, op. 32, spelade med stort bifall af Martin Knutzen. Pris kr. 1,75.

J. G. MALMSJÖ
GÖTEBORG
Etablerad 1843.
Kongl. Hofleverantör.
Nitton **första** pris, in- och utrikes.
Flyglar och Pianinos
Beqväma afbetalningsvilkor.
Talrika vitsord
från framstående musici och konstnärer, bl. a. från **Alfred Reisenauer, Professor Franz Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Madame Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass** samt **Kungl. Musikaliska Akademien** och **Göteborgs** mera framstående musici och musiklärarinnor.

Albumblad
5 melodiska tonstycken för Piano
(Romance. Humoresk. Perpetuum mobile. Aftonstämning. Marche Triomphale)
af
Adrian Dahl,
finnes att köpa å **Svensk Musiktidnings expedition,** Kammakaregatan 50, samt hos hrr musikhandlare och bokhandlare i landsorten. Pris 1 krona.
Dessa vackra pianostycken af den nu genom flere omtyckta arbeten bekante tonsättaren kunna med skäl rekommenderas åt våra pianister.

Musikalier säljas från **10 öre** till högre priser i
Lånbiblioteket
Drottninggatan 81 B.
Obs.! *All ny litteratur finnes att låna. Billiga vilkor.*
(S. T. A. 24 159.)

Skandinaviska Orgelfabrikens
Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.
Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

Pianon och Panino
afprofvas och uppköpas af kompetent person, som alltid till köpares belåtenhet utfört sådana uppdrag. Närmare underrättelse å denna tidnings expedition, Kammakaregatan 50.

Pianomagasin.
Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.
Äldre Pianos tagas i utbyte.
OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.
Gust. Petterson & Komp.
43 Regeringsgatan 43.
Flyglar, Tafflar och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

Konserter
i
Göteborg
arrangeras af
J. F. Richters Bok- och Musikhandel
(Medén & Åkerblom)
som äfven beredvilligt lemnar nödiga upplysningar.
Välsorteradt lager af **Musikalier.**
Utländska upplagor anskaffas genom direkt förbindelse med utlandet på kortaste tid.
Strängar och instrumenttillbehör.

Innehåll: Martin Knutzen (med porträtt). — »Hexfällan», romantisk opera i två akter, fri bearbetning efter Hans Hopfens »Hexenfang» af Frans Hedberg. Musiken af Andreas Hallén (textinnehåll). — Ett samtal med Rossini (forts.). — Musikbref från Dresden, af A. Wall. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Vår musikbilaga. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Beriktigande. — Breflåda. — Annonser.

Stockholm, Kôersners Boktryckeri-Aktiebolag, 1896.